

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvphrii Panvinii Veronensis Fratris Eremitae
Augustiniani. De Praecipvis Urbis Romae
sanctioribusq[ue] basilicis, quas Septem ecclesias uulgo
uocant, Liber**

Panvinio, Onofrio

Romae, 1570

De duobus oratoriis in baptisterio Lateranensi SS. Ioannis Baptistæ, &
Euangelistæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11316

ti Venantiij dicta est. Ad hanc porticum antiquitus Romanus pontifex die Paschæ, & feria II. quibus ter uesperas celebrabat Laterani in baptisterio, & in oratorio sanctæ Crucis, ijs omnibus decantatis cum episcopis Cardinalibus, ceterisque ordinibus accedere, ibique in præparatis salsistorijs & sedibus cum Cardinalibus sedere solebat, nam minorum ordinum clerici, & laici in terra super tapeta quiescebant, ubi a priore diaconorū Cardinalium, & alijs Primicerijs Papæ, & omnibus circumsedentibus propinabatur optimum uinum, quod claretum uocant. quo temporis interuallo Primicerius cum schola cantorum surgebat, & hanc laudem papæ Græca lingua ita decantabat.

Pascha sacrum nobis hodie ostensum est, pascha nouum, pascha sanctum, pascha mysticum, pascha maxime uenerabile est redemptoris. Pascha immaculatū, pascha magnum, pascha fidelium, pascha ianuas paradisi nobis aperuit, pascha omnes reformans mortales. Nouum papam Pium Christe conserua, &c. Quibus peractis pontifex ad palatium reuertebatur.

De duobus oratorijs in baptisterio Lateranensi, sanctorum Ioannis Baptistæ, & Euangelistæ.

Hilarus papa, qui anno Domini CDLXI. post Leonis magni obitum, Romanus pontifex creatus fuit (ut Anastasius Bibliothecarius in eius uita auctor est) tria in basilicæ Constantinianæ baptisterio Oratoria condidit, s. Ioannis Baptistæ, s. Ioannis Euangelistæ, & sanctæ Crucis, & omnia ex argento, & lapidibus pretiosis

tiosis ornauit. Ex his duo quidem Oratoria, de quibus
 nunc verba faciam, S. Ioannis Baptistæ, & S. Ioannis
 Euangelistæ, in baptisterio Lateranensi quidem sunt;
 oratorium vero Sanctæ Crucis paulò extra id laucrū
 conditum est. Duoqus porrò in Baptisterio oratorijs ab
 e constructis Hilarus Papa in primis ianuas areas ar-
 gento calatas fecit. Oratorium autem S. Ioannis Bap-
 tistæ à dextra baptisterij adhuc superest. Cuius Confessio-
 nem (vt idem Bibliothecarius tradit) fecit Papa Hila-
 rus argenteam librarum centum, cui etiam crucem au-
 ream donauit. Item ante Confessionem ipsam posuit co-
 ronam argenteam librarum XX. Dedit etiam pharum
 cantharum librarum XXV. Lucernam auream cum
 lychnuchis luminum X. librarum V. Ceruos argenteos
 tres fundentes aquam, singulos librarum XXX. Tur-
 rim argenteam com delphinis librarum LX. Columbā
 auream librarum II. Sub cuius altari muro affixo infi-
 nitas pene sanctorum reliquias suspensa tabella extare
 refert. Oratorium est paruum, quadratum, in cuius tri-
 gus angulis sunt tres columnæ alabastrinæ, nam quarta
 alio est emarmore. Testudo tota è musiuo pulcherrimo.
 Habet sub se absidulam staccatam, & elegantem. Pa-
 uimentum vermiculatum est. Olim totum oratorium,
 vt ex vestigijs liquet, taqulis marmoreis inciustatum
 fuit. Cuius ostij antæ ex epystilio vetusto & pulcherri-
 mc fructo factæ sunt. Intus autem supra portæ zopho-
 rum est hic versus: Domine dilexi decorem domus Diæ
 Extra vero in epystilio: Hilarus Episcopus sanctæ ple-
 bi Dei. Ante portam est aliud peristylum marmoreum
 duabus columellis prophyreticis cum capiulis è lapide
 ophite,

ophite, quem serpentinum vocant, uiridibus fulcitum. Ianuæ æræ sunt, olim argento celatæ cum hac inscriptione: In honorem beati Ioannis Baptiste, Hilarus Episcopus Dei famulus offert. Inter portam Oratorij & fontem Lateranensem pavementum vermiculatum est. In hoc sacellum, in quo est remissio omnium peccatorum, mulieribus ingredi fas non est. In quo olim appensa erat eiusmodi tabula, reliquiarum nomina continens.

In nomine domini amē. Anno MCCCXI. Mēse Ianuario, Dominica prima post octauam Natiuitatis Domini, consecratum fuit altare capellæ beati Ioannis Baptiste in fontibus, & in eodem altari sub lapide superiori reconditæ sunt sanctissimæ reliquiæ, videlicet: S. Iacobi fratris Domini. S. Matthæi apostoli, & euangelistæ. S. Thaddæi apostoli. S. Timothei discipuli s. Pauli. sanctorum Innocentium. s. Zachariæ patris s. Ioannis Baptiste. s. Simeonis iusti. ss. Stephani, Vincentij, & Christophori martyrum. s. Augustini Doctoris. ss. Mariæ Magdalene, & Marthæ. sanctorum Benedicti, & Antonij abbatum. Sanctarum Lucie, Margaritæ, Secundæ, & Rufinæ virginum. sanctorum Vitalis, Blasii, XL. martyrum, Geruasii, Protasii, Stephani Papæ, Nazarij, Celsi, Antonij, Vincentij episcopi, Prothi, & Hyacinthi martyrum. Sanctarum Victoriæ, & Euphemie virginum. Sanctorum Paterniani, Nerei, Achillei, Secundi, & Crescentij martyrum. Firenati, & Sociorum, Habundantij, Theodori, Alexandri Papæ, Theodori, Iuuentij, & Iuuenalis martyrum. De lapide loci ubi Christus est crucifixus.

Quæ omnia sunt supra primam tabulam predicti alta-

L ris.

ris, præter alias multas, quæ sunt sub lapide inferiori. Quarum nomina incerta sunt, & incognita. Quapropter sancti patres statuerunt, ne femina unquam ipsum sacellum ingrediantur. Hæc in antiquo libro Ioannis diaconi Lateranensis, scripta inueni.

Precandi formula.

Pater noster. Ave Maria. Antiphona. Hic est præcursor dilectus, & lucerna lucens ante dominum; Ipse est enim Ioannes, qui uiam domino præparauit in eremo: sed & agnum dei demonstrauit, & illuminauit mentes hominum; ideoque plusquam propheta uocatur, de quo Dominus dixit; Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista. Vers. Fuit homo missus a deo. Resp. Cui nomen erat Ioannes. Oratio. Deus, qui filio tuo domino nostro Iesu Christo B. Ioannem Baptistam præcursorẽ misisti, da nobis qui eius commemorationem colimus spiritualium gratiam gaudiorum, & omnium fidelium mentes dirige in uiam salutis æternæ. Per dominum nostrum &c.

De Oratorio s. Ioannis Euangelistæ.

Ex ædiculæ s. Ioannis Baptistæ regione a leua baptisterij aliud est Oratorium sancti Ioannis Euangelistæ, omnibus suis ornamentis etiam marmoreis expoliatum. Quod Hilarus papa, qui illud condidit, insigni argentea centum librarum Confessione, & cruce aurea exornauit. Supra primam eiusdem marmoream portam, qua ex lauacro iter est in uestibulũ ante sacellum, sunt eiusmodi uerba.

LIBE-